

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Autor: Tadeusz Śmigielski

Data: 4 lipca 2017

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego powołano, aby spełniał ściśle określone zadania, takie same, jak inne Ośrodki w całym kraju. Niezmiernie cenną wartością są jednak te działania placówek, które je wyróżniają podkreślając walory danego regionu.

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego ma swoje wizytówki

- **Rolnictwo.** Województwo opolskie jest regionem rolniczo-przemysłowym. Powierzchnia użytków rolnych województwie wynosi 496 tys. ha, co stanowi 90% powierzchni użytków rolnych województwa. W strukturze zasiewów dominują zboża, w tym zboża intensywne, tj. pszenica i jęczmień. Uzyskiwane od lat bardzo wysokie plony podstawowych ziemiopłodów plasują produkcję rolną woj. opolskiego w ścisłej czołówce krajowej. Hodowla zwierząt w woj. opolskim opiera się na chowie bydła i trzody chlewnej. Pogłowie bydła ogółem wynosi 117 tys. sztuk a trzody chlewnej 377 tys. sztuk. Na terenie Opolszczyzny funkcjonuje 27,5 tys. gospodarstw rolnych.
- **Przyroda i turystyka.** Region ten posiada większość walorów przyrodniczych i atrakcji turystycznych dostępnych w Polsce. Są tu piękne góry, rzeki i jeziora, stare lasy i bory. Miasta są pełne zabytków, dominuje nietypowa regionalna kultura, a przede wszystkim niepowtarzalny klimat i przyjazna środowisku atmosfera. Unikalną specyfikę nadaje regionowi pasmo Gór Opawskich oraz tereny Góry Świętej Anny i prastarej Puszczy Śląskiej.

Pół wieku ODR

Siedziba OODR (fot. OODR)

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego ma historię niezbyt długą, ale 50 lat minęło jak jeden dzień. Działania doradców na Opolszczyźnie rozpoczęły się w 1965 r. z chwilą powołania Rolniczego Rejonowego Zakładu Doświadczalnego w Ciężkowicach, który dwa lata później został przeniesiony do Łosiowa. Wielokrotnie przechodził zmiany organizacyjne, podobnie jak wszystkie tego rodzaju instytucje w Polsce. W latach 1975-78 w Łosiowie działał punkt lotniczej obsługi rolnictwa w zakresie nawożenia i ochrony roślin. Załoga Ośrodka razem ze służbą rolną liczyła wtedy ponad 650 zatrudnionych osób. Ciekawostką jest, że na terenie ówczesnego RRZD rozpoczęła działalność filia Akademii Rolniczej we Wrocławiu funkcjonująca do 1988 r. Od 19 sierpnia Ośrodek stał się jednostką państwową posiadającą osobowość prawną, podlegającą pod Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Obecnie zatrudnia 111 osób.

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i jego główne cele

fot. OODR

Jarosław Nosal, dyrektor OODR w Łosiowie

– *Najważniejsze zagadnienia przewidziane do wykonania przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w 2017 roku realizowane będą w oparciu o działania wynikające z priorytetów wyznaczonych dla wszystkich placówek przez MRiRW. Będą one powiązane z programami regionalnymi i wojewódzkimi oraz Strategią Rozwoju Regionalnego Województwa Opolskiego* – informuje Jarosław Nosal, dyrektor OODR w Łosiowie. Obecny odbiorca usług świadczonych przez OODR, to już nie tylko rolnik lecz przedsiębiorca rolny a także kobiety, dzieci, młodzież szkolna i pozaszkolna. Są to także osoby starsze, różnego rodzaju stowarzyszenia, organizacje społeczne

i inne działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Edukacja

Demonstracja kolekcji roślin energetycznych (fot. OODR)

– *Szkolenie mieszkańców terenów wiejskich jest jednym z priorytetowych zadań Ośrodka – twierdzi Jarosław Nosal, dyrektor OODR w Łosiosowie. – Stanowi odpowiedź na potrzeby tej grupy społecznej i służy rozwiązywaniu problemów zdiagnozowanych przez tę społeczność, co w efekcie przyczynia się do pobudzenia aktywności i bezpośrednio wpływa na poprawę warunków pracy i życia na Opolszczyźnie.*

Do najważniejszych zagadnień przewidzianych do realizacji w zakresie edukacji są priorytetowe działania dotyczące upowszechniania wiedzy i informacji na temat zapobiegania i zwalczania ASF. Uwzględniona jest tu bioasekuracja, doradztwo i upowszechnianie wiedzy na temat systemów wsparcia bezpośredniego na lata 2015-2020. OODR organizuje również szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Przeprowadza szkolenia tematyczne w zakresach technologii produkcji związanej z nowoczesnymi metodami agrotechnicznymi i zootechnicznymi, dostosowania gospodarstw rolnych do wymogów związanych z ochroną środowiska, ubezpieczeń, rachunkowości rolnej. Specjaliści uczą również rolników zasad stosowania środków ochrony roślin, integrowanej ochrony roślin itp. Przez okres całego roku Ośrodek prowadzi także metodykę pracy doradczej oraz **doskonalenie zawodowe kadr własnych**, co zapewnia świadczenie na wysokim poziomie usług oferowanych przez OODR.

Doradztwo

Rolnik oraz mieszkaniec obszarów wiejskich na Opolszczyźnie może korzystać z szerokiej oferty usług form doradczych pomocnych w rozwijaniu gospodarstw, rozwiązywaniu powstałych problemów. Bardzo ważną rolę w doradztwie odgrywa transfer wiedzy z nauki do praktyki rolniczej.

Ośrodek ma na celu przekazanie rolnikom informacji na temat PROW 2014-2020, przedsiębiorczości, zrównoważonego i efektywnego gospodarowania, zasad integrowanej produkcji i ochrony roślin, ochrony bioróżnorodności.

Gospodarstwa wdrożeniowe

Na terenie województwa opolskiego funkcjonuje 27,5 tys. gospodarstw rolnych. Z wieloma z nich współpracują specjaliści OODR. Istotną rolę w opolskim doradztwie pełni, zorganizowana przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie, sieć gospodarstw współpracujących z doradcami na zasadzie doradztwa indywidualnego. Pracownicy Ośrodka pracujący w Powiatowych Zespołach Doradztwa współpracują bezpośrednio z 42 gospodarstwami wdrożeniowymi.

Pole doświadczalne i warsztaty polowe

Prezentacja doświadczeń z rzepakami podczas Warsztatów Polowych (fot. OODR)

OODR jako jeden z nielicznych Ośrodków posiada pola doświadczalne. Areał, na którym prowadzone są doświadczenia ściśle, realizowane w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, obejmują 22 ha gruntów ornych. Na polach, obok kolekcji odmian pszenic ozimych, rzepaku ozimego, buraków cukrowych i innych, można zobaczyć nowatorskie technologie. Propagowane są również innowacyjne rozwiązania w zakresie środków ochrony roślin i nawożenia. W trakcie sezonu wegetacyjnego organizowane są spotkania z rolnikami na polach, tj. **czerwcowe warsztaty polowe, warsztaty poświęcone uprawie soi i innych bobowatych, Dzień Buraka czy Dzień Kukurydzy**. Warsztatom organizowanym na polu doświadczalnym towarzyszy cykl wykładów prowadzonych przez naukowców oraz fachowe doradztwo. I właśnie takie działania są oczekiwane przez rolników i cały biznes związany z rolnictwem.

Prezentacje, warsztaty – to się rolnikom podoba

Doradztwo podczas Dnia Kukurydzy (fot.OODR)

Mirosław Pietras, z miejscowości Zwanowice w woj. opolskim, prowadzący z ojcem gospodarstwo o pow. 300 ha bardzo ceni sobie współpracę z OODR w Łosiowie. – *Korzystam z wiedzy doradców wprowadzających nowe technologie na polstkach doświadczalnych Ośrodka. Obserwuję, że wielu rolników chętnie podgląda uprawy specjalistów z Łosiowa i zdobytą wiedzę wprowadza w życie na swoich polach. Takie działania doradców mają sens przynosząc korzyści rolnikom, którzy zapraszają ich również na swoje uprawy prosząc o rozwiązanie pojawiających się tam problemów. I ja i ojciec ukończyliśmy studia rolnicze lecz nie mamy problemu ze zwróceniem się o poradę do fachowców z Łosiowa.*

Podobne zdanie o funkcjonowaniu ośrodków doradztwa ma przedstawiciel jednej z okolicznych firm rolniczych, Marian Olejnik. – *Z OODR jesteśmy sąsiadami i bardzo często ze sobą współpracujemy. Mamy wspólnych rolników, organizujemy wspólne przedsięwzięcia, również edukacyjne, wspieramy się wzajemnie. Moim zdaniem, doradca powinien być powiązany gospodarczo z rolnikiem. Praca, którą wykonują obecnie pracownicy doradztwa, jest bardzo ważna, ale uważam, że powinni być oni bliżej rolnika, na jego polu, w gospodarstwie. Doradca powinien obsługiwać grupę producentów i faktycznie pilotować ich działania a za swoje usługi pobierać dodatkowe wynagrodzenie. Myślę, że komercjalizacja usług doradczych jest właściwym kierunkiem, zresztą tak to wygląda w wielu krajach Europy – podkreśla.*

Oni byli pierwsi!

Regionalne Centrum Ekoenergetyki – piec na pelet, uruchamiany podczas szkoleń i warsztatów (fot.OODR)

4 listopada 2010 roku w Łosiosie powstało pierwsze w Polsce **Regionalne Centrum Ekoenergetyki**. Głównym jego zadaniem jest edukacja i doradztwo w zakresie odnawialnych źródeł energii. Regionalne Centrum Ekoenergetyki w Łosiosie stanowi placówkę pilotażowo-edukacyjną i badawcze zaplecze opolskich uczelni, instytutów naukowych. Jest przykładem modernizacji obiektu z wykorzystaniem standardów ekoenergetyki oraz bazą działań edukacyjnych.

Dwa kraje, jeden cel

OODR prowadzi współpracę także z Niemcami. Od 16 lat uczestniczy w Europejskich Targach Chłopskich w Powiecie Kusel (Niemcy). Promowane są tam regionalne i tradycyjne produkty Opolszczyzny, takie jak potrawy, rzemiosło i sztuka ludowa. Przedstawiciele z Powiatu Kusel od wielu lat biorą udział w targach **Wiosna Kwiatów**, prezentując swoje produkty cieszące się wielkim zainteresowaniem. Ciekawym projektem realizowanym przez Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego jest **Międzynarodowa Wymiana Młodzieży Szkolnej**. Wymiana ma charakter edukacyjny, sprzyja nabywaniu wiedzy o kulturze i historii kraju, nauce języka danej narodowości. Od 2009 r. Ośrodek uczestniczy również w wymianie dzieci i młodzieży do USA.

Doradzać kobiecie? Oni to robią!

Jedna z wakacyjnych atrakcji dla dzieci przygotowana przez żołnierzy w czasie Pikniku na Florydzie (fot. OODR)

Ważną rolę odgrywa doradztwo wśród kobiet, głównie wiejskich, w zakresie funkcjonalnego urządzenia domu, estetyki przyzagrodowej. Panie dowiadują się o zasadach zdrowego żywienia rodziny, zdrowego stylu życia, działań na rzecz zachowania kultury ludowej, tradycji, obyczajów. Uczą się promować produkty lokalne, regionalne i tradycyjne. Ciekawym przedsięwzięciem jest organizowany od 17 lat „**Piknik na Florydzie**”, letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży z terenów wiejsko-miejskich woj. opolskiego. Corocznie w tym 3-dniowym wydarzeniu bierze udział 2500 dzieci. Organizowane są pokazy ratownictwa medycznego oraz zajęcia dydaktyczno-wychowawcze zorganizowane przez Policję, Straż Pożarną, wojsko. Na zakończenie pikniku uczestnicy zjeżdżają do Łosiowa na wspólną zabawę integracyjną.

Informacja

Głównym założeniem działalności informacyjnej i wydawniczej OODR jest udostępnianie mieszkańcom specjalistycznej wiedzy rolniczej a także omawianie zagadnień związanych z rozwojem obszarów wiejskich. Zadania te realizowane są w formie różnych publikacji, np. poprzez gazetę, która trafia do rolników, przedsiębiorców, instytucji samorządowych w nakładzie 2070 sztuk miesięcznie. Wiedzę propaguje się również poprzez wydawnictwa typu broszury, katalogi, ulotki, biuletyny informacyjne. Najważniejsze wydarzenia zamieszczane są na stronie internetowej OODR – www.oodr.pl, gdzie rejestrowane i przekazywane są wiadomości bieżące jak i zapowiedzi przyszłych działań dotyczące działalności Ośrodka.

Współpraca

Jeśli chodzi o współdziałanie, to w przypadku OODR łatwiej jest wymienić instytucje, z którymi

Ośrodek nie współpracuje. Powszechnie przecież wiadomo, że szerokie kontakty sprzyjają nowym, lepszym możliwościom rozwoju. – *Realizujemy transfer wiedzy nauka-doradztwo-praktyka, w którym ważną rolę odgrywa bezpośredni kontakt doradców z przedstawicielami świata nauki i biznesu w celu umożliwienia przepływu transferu wiedzy do praktyki rolniczej* – jak mówią doradcy z Opolszczyzny. I o to przecież chodzi.

Bez pracy nie ma kołaczy

fot. OODR

Pałac OODR (fot. OODR)

ODR w Łosiuwie może pochwalić się sporą kolekcją nagród i wyróżnień. Oczywiście nie sposób wszystkich wymienić. Warto jednak wspomnieć o I miejscu w konkursie „Najlepsze Wydawnictwo Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego”. Nagrodzona została monografia pt. „Odnawialne źródła energii w województwie opolskim – aspekt techniczny, ekonomiczny i przyrodniczy” w 2013 r. Trzeba wspomnieć też o Złotym Laurze Umiejętności i Kompetencji w kategorii „Załoga – wspólny sukces” z 2014 r. Konkurs zorganizowała Opolska Izba Gospodarcza. Sukcesy OODR w Łosiuwie, to również zrealizowane projekty, takie jak choćby studia podyplomowe pn. „Odnawialne Źródła Energii”. Ciekawym projektem była również Rewitalizacja Zabytkowego Parku Przypałacowego w Łosiuwie. Zrealizowana została operacja szkoleniowa w ramach współpracy „Dopłaty bezpośrednio a Zasada Wzajemnej Zgodności w gospodarstwach województwa dolnośląskiego, opolskiego i lubuskiego”. Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego jest organizatorem wielu ciekawych konkursów, targów, wystaw, pokazów, olimpiad. Interesującym pomysłem jest projekt pn. „**W przyjaźni z naturą**”, eksponujący innowacyjne rozwiązania i dobre praktyki w gospodarstwach rolnych.

AgroLiga

fot. OODR

Targi ogrodnicze – Wiosna Kwiatów (fot. OODR)

Z pewnością warto podkreślić konferencje promujące innowacyjność i dobre praktyki w gospodarstwach rolnych, przedsiębiorstwach przetwórstwa rolno-spożywczego i usług rolniczych – **AgroLiga**. Przedsięwzięcie to jest realizowane w województwie opolskim już od 24 lat. Uczestniczyło w nim 271 rolników indywidualnych i 87 firm. Do tej pory Opolszczyzna ma **1 Mistrza Kraju i 11 Vice Mistrzów Kraju**. Wszyscy laureaci konkursu stanowią wzór gospodarowania, przedsiębiorczości i innowacyjności na opolskiej wsi. Nie sposób też pominąć, cieszących się ogromną popularnością dwudniowych targów ogrodniczych „Wiosna Kwiatów”, które OODR organizuje już od 18 lat. Szacuje się, że ostatnimi laty, corocznie, w ciągu dwóch majowych przez targi przewija się około 40 tys. osób.

Choć nie wszystkim to się podoba, ODR prowadzą również działalność komercyjną

Działalność komercyjna OODR skupia się na działaniach zmierzających do poprawy efektywności i konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wykorzystanie środków finansowych, systemie

zbierania i wykorzystania danych rachunkowych, prowadzeniu działalności publicystycznej i wydawniczej. Nie wszyscy rolnicy są jednak z tego zadowoleni. Przyzwyczajeni przez dziesięciolecia, że agronom, instruktor, doradca jest raczej przyjacielem rodziny niż biznesmenem z rezerwą przyjmują nowe zasad działania Ośrodków. Prawda leży jak zwykle pośrodku.

A jak to widzą rolnicy?

Dariusz Kiesiński, rolnik z Janowa w pow. brzeskim (Gmina Olszanka), ma na ten temat wyrobione zdanie: – *Z jednej strony wielu się wydaje, że rolnik śpi na pieniądzach i można go podskubać, co oczywiście nie jest prawdą. Z drugiej strony jednak, gdyby nie było współpracy z pracownikami doradztwa, efekty naszego gospodarowania byłyby o wiele mniejsze. Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i zaangażowanie jego pracowników spowodowało, że mogłem jako pierwszy z rolników w moim rejonie skorzystać ze środków SAPARD, przecierając tym samym drogę innym producentom. I co tu dużo mówić, bez doradców pozyskanie tych środków byłoby niemożliwe. A jak to w życiu bywa, musi być coś za coś – komentuje rolnik.* Oczywiście duża część działań pracowników ODR związana z upowszechnianiem wiedzy na rzecz mieszkańców wsi jest bezpłatna.

Nie ma róży bez kolców

Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w liczbach

Podobnie jak w innych rejonach kraju, występują problemy, z którymi opolskie rolnictwo musi się zmierzyć. Szkody w uprawach spowodowane zjawiskami ekstremalnymi, to zwykła rzecz

w rolnictwie. Prawdziwe wyzwania stanowią straty spowodowane zmieniającym się klimatem oraz sytuacją ekonomiczną, wymagającą wysiłku nie tylko rolników, ale całego zaplecza i biznesu rolniczego. Krokami w dobrym kierunku są wyznaczone przez doradztwo priorytety, które mogą w znacznym stopniu ograniczyć niekorzystne tendencje będące hamulcami nie tylko opolskiego rolnictwa. Szczególną uwagę trzeba poświęcić na stosowanie nowoczesnych technologii produkcji dbających o środowisko naturalne. Tylko efektywna i opłacalna produkcja może przynieść korzyści rolnikowi a tym samym całemu regionowi. Jak widać spraw do załatwienia nie brakuje, pozostaje jedynie zadać sobie pytanie, czy wyznaczone przez ośrodki doradztwa projekty uda się zrealizować?